

Referaat: lebmaagontsteking bij het kalf

Guarnieri E, Fecteau G, Berman J, Desrochers A, Babkine M, Nichols S, Francoz D. Abomasitis in calves: A retrospective cohort study of 23 cases (2006-2016). J Vet Intern Med. 2020 Mar;34(2):1018-1027.

Ontsteking van de lebmaag is een bekend syndroom bij (melk drinkende) kalveren en gaat gepaard met een overvulling van de lebmaag met roodbruine onwelriekende vloeistof. In de submucosa worden bloedingen, oedeem en emfyseem aangetroffen, terwijl lebmaagzweren nogal eens ontbreken. Het syndroom wordt ondermeer in verband gebracht met de kwali- en kwantiteit van de (kunst)melk en bacteriële infecties. Voor het eerst wordt nu in een studie niet alleen de pathologische-anatomie, maar ook het klinisch verloop bezien van een groep kalveren lijdende aan dit syndroom.

In de retrospectieve cohort studie werden lebmaagontsteking en lebmaagtymanie als eenzelfde entiteit beschouwd. Geïnccludeerd werden kalveren met een aandoening van de lebmaag jonger dan 3 maanden met een ziekte duur van maximaal 7 dagen. De klinische waarschijnlijkheidsdiagnose lebmaagovervulling diende ondersteund te worden door tenminste echografie, laparotomie dan wel patholoog-anatomisch onderzoek. Kalveren met een lebmaagkanteling naar links dan wel een lebmaagtorsie werden buiten beschouwing gelaten.

In het totaal werden 23 kalveren geïnccludeerd waarvan 21 vaarskalveren met een gemiddelde leeftijd van $9,3 \pm 14,2$ dagen bij aanbieden. Het betrof op twee na HF-kalveren. Dit cohort werd vergeleken met 1801 kalveren uit dezelfde kliniek eveneens jonger dan 3 maanden.

De belangrijkste klinische verschijnselen in de anamnese waren tymanie (39%), zwakte (22%), anorexie (22%), koliek (17%) en diarree (8%). Bij 57% van de kalveren bestonden de klachten niet langer dan 24 uur voor aanbieden aan de kliniek. Klinisch onderzoek wees als belangrijkste klinische verschijnselen anorexie (93%) en een positieve steelband test (93%) aan. Bij 27% van de dieren was sprake van temperatuursverhoging, terwijl 46% van de dieren behept was met ondertemperatuur. De belangrijkste bevindingen uit het laboratoriumonderzoek waren een toename van de concentratie L-lactaat (94%) en verhoogde activiteit van gamma-glutamyltransferase (93%) in het bloed. Tevens waren hypoproteïnemie (86%) en een linksverschuiving van de neutrofiële granulocyten opvallend (83%). Bij 27% van de dieren was de hematocriet toegenomen en bij 40% was sprake van hyperglycemie. Twaalf dieren (52%) stierven (58% middels euthanasie) en bij patholoog-anatomisch onderzoek werd met name een afwijkende lebmaagwand aangetroffen ondermeer door een afwijkende kleur (82%), oedeem (64%) en emfyseem (55%), terwijl lebmaagzweren (46%) en necrose (27%) eveneens werden vastgesteld. *Clostridium perfringens* werd in 86% van de anaerobe postmortale monsters uit de lebmaag geïsoleerd.

De kalveren die stierven hadden een relatief lagere rectale temperatuur en bloed pH in combinatie met een hogere concentratie creatinine en L-lactaat in het bloed in vergelijking tot de dieren die overleefden.